

Ilmastoviisaan maatalouden tiedonvaihtopäivä 17.3.2022

Työpajojen loppuyhteenvedo

Kiertotalous 2, fasilitaattori Kimmo Rasa

- Kierrätyslannoitevalmisteet ja niiden käyttäytyminen maaperässä
 - Viljelijöiden tietotarpeet
 - -->opetushankkeet tarpeen
- Paikalliset ja valtakunnalliset hankkeet, ratkaisujen mittakaavat?
 - Ravinnevirtojen tunnistaminen, ravinneringit/käyttjäosuuskunnat
 - Keskitetyt kierrätyslannoitebiojalostamot
- Logistiset ratkaisut ravinteiden tehokaan hyödyntämisen edellytys
 - Prosessoidaanko nykyisellä kalustolla levitettäviä lannoitteita vai kehitetäänkö uutta levitysteknologiaa?
- Agroekologisten symbioosien toimintatavan monistaminen
 - Oppia onnistumista
- Yhteiskehittäminen koko arvoketjun kanssa

Ilmastoviisas kasvintuotanto 1, fasilitaattori Kaija Hakala

- Miten tulla omavaraiseksi ravinteiden kanssa?
 - Viljelykierto, ravinteiden louhinta
 - Ravinteiden vapautuminen viherlannoituksessa
- Rehun ja ruuantuotannon tasapainon löytäminen
 - Kasvien siementen saatavuuden turvaaminen
 - Viljapohjaisen rehuntuotannon vähentäminen
- Peltometsäviljelyn määrittely ja tutkiminen: soveltuvuus ja sovellus mahdollisuudet Suomen oloissa

Ruokajärjestelmien ilmastokestävä tulevaisuus 2, fasilitaattori Hanna Mattila

- Ruokajärjestelmän kaikki toimijat mukaan hankkeisiin heti alkuvaiheessa: Viljelijät mukaan, myös kuluttajat, yritykset ja alueet, opetusmaatilat
- Vuoropuhelu tärkeää; reilu siirtymä, tärkeää tunnistaa murrokseen liittyvät kipupisteet ja niiden huomioiminen
- Resilienssi- ja ennakointiosaaminen pk-yrityksissä, korostuu jatkossa
- Tulevaisuuskuvien päivitys, minne olemme menossa?
Millaista ruokajärjestelmien tavoitellaan?; myös vanhojen kuvien kriittinen arviointi
- Vastuullisuustekojen tuotteistaminen; hiilensidonta&hiilikauppa;
biokaasutuotanto ja ravinteiden kierrätys (lannoiteomävaraisuus)

Kilpailukyvyn parantaminen, fasilitaattori Olli Niskanen

- Ruokaketjun rakenteet, yhteinen näkemys kuluttajakäyttäytymisestä ja tiedon hyödyntämisestä alkutuotannosta
- Tuottajaorganisaatioiden lisäarvotekijät ja benchmark, missä TO toimii ja missä ei
- Miten muissa maissa onnistuu lisäarvotekijöiden kotiuttaminen - benchmark
- Digitalisaation konkretisointi laadun varmistamisessa – muotisanasta käytäntöön esimerkiksi pilottien kautta
- High-end viennin lisäarvo alkutuotantoon saakka
- Muutosjoustavuus ja resilienssi ilman kilpailukyvyn vaarantamista

Ilmastoviisas kasvintuotanto 2, fasilitaattori Sakari Raiskio

- Tutkimus- ja kehittämishankeideoita
 - Ravinnekierrätyksen tehostaminen (viljelijäyhteistyö, sivuvirrat, biokaasu)
 - Kerääjä-, riviväli- ja aluskasvit käyttöön - tutkimusta ja kokeiluja
 - Maan kasvukunnon kehittäminen tuotannon perusta (kuivatus, maan rakenne jne.): tietoa ja motivointia
 - Pölyttäjät ja hyötyhyönteiset
 - Uudet kasvinjalostusmenetelmät
 - Tiedon ja tietämyksen lisääminen ja tehokkaaseen käyttöön -> tiedon jalkautus
 - Tutkimusten ja hankkeiden suunnitteluun myös viljelijät mukaan
 - Maatilojen talous ja toimeentulo, huomioon myös tutkimuksissa
 - Selvitettävä toimenpiteiden hyödyt taloudellisesti ja mahdolliset kustannukset viljelijätasolla
- Yhteistyö
 - Tutkimus, neuvonta, koulutus, viljelijät
 - Uudet avaukset => innovaatiot

Kestävä kotieläintalous, fasilitaattori Sari Kajava

• Tutkimus- ja kehittämisideoita

Laidunnuksen edistäminen

- Tilannetajuinen laidunnus (jokaisella tilalla omat lähtökohdat)
- Laidunnusyhteistyön kehittäminen
- Vaikutus monimuotoisuuteen
- Miten huomioida petokysymykset?
- Mikä hankalaa tiloilla laidunnuksen järjestämisessä?

Nurmien hiilensidonta

- Nurmirehulla ruokitun naudan tutkiminen
- Hiilensidonnan kehittäminen

• **Minkälaista yhteistyötä hankkeisiin tarvitaan:**

- Tutkijoiden tuomista yhteen ja yhteisiä tilaisuuksia
- Oppilaitokset mukaan viemään asioita opetukseen

Turvemaiden kestävä käyttö, fasilitaattori Hanna Kekkonen

- Tarve luokitella turvemaat tuotantopotentiaalin mukaan ja viljellä niistä soveltuvimpia
 - Tarvitaan tietoa turpeen paksuudesta, ravinnetaloudesta, happamuudesta ja muista ominaisuuksista luokittelun onnistumiseksi.
- Suorakylvön ja minimuokkauksen tutkiminen, tiedonkeruu ja tiedon jalkauttaminen turvepeltojen päästöjen vähentämiseksi.
 - Edellyttää tilatyypin ja alueellisuuden huomioimista.
- Tukijärjestelmien kehittäminen
 - Päästövähennysten kompensointi viljelijälle huomioiden turvepeltojen tuottavuus.
 - Päästökaupan edistäminen turvepeltojen ilmastoviisaiden toimien jalkauttamiseksi.
- Aiemman tutkimuksen ja tiedon hyödyntäminen tärkeää!
- Monialainen tutkimus, vertaistiedon jakaminen, "living lab toiminta"
- Tiedon jakaminen olemassa olevissa kanavissa, erityisesti somen hyödyntäminen.

Uusiutuvan energian ratkaisut, fasilitaattori Saija Rasi

- Järkevä energiaomavaraisuus sekä yhteiskunnalle että maatilalle
 - Milloin maatilalla itse tuotettu energia kannattaa myydä, milloin käyttää esim. viljan kuivaukseen
- Agroekologinen symbioosi/älykäs kylä –konseptin eteenpäin vienti
 - Sopivan heterogeenisen yhdistelmän tunnistaminen: eri toimijat mutta myös eri uusiutuvan energian tuotantotavat
- Ymmärryksen lisääminen biokaasun pelikentästä kaikille tahoille
 - Investointiympäristö muutoksessa ja epävarmoja asioita paljon
- Energia- ja materiaalitehokkuus sekä sektorirajojen ylitys
 - Energiatehokkuuteen tarvitaan myös materiaalitehokkuutta
 - Energiankulutusta pitäisi vähentää!
- Investoijat mukaan suunnitteluun
- Läpinäkyvyys arvoketjussa – ei pelkkä investointi vaan kokonaisuhyöty

Maatalouden vesienhallinta, fasilitaattori Johanna Helkimo

- Vesienhallinnan tiedon lisääminen ja siihen liittyvän terminologian määrittely
- Peltoviljelyyn liittyvää tutkimustarvetta
 - Pohjavedenpinnan säätely, säätösalaoitus ja kastelu happamilla sulfaattimailla ja turvemilla
 - Tilakohtainen ympäristökartoitus (Eroosion mallinnus, suojakaistat, kosteikot, turvepellot)
 - Hevostalouden pistekuormituksen vähentäminen (Juoksutarhat, lannan kaupallistaminen)
- Valuma-alueen vesienhoito (maa- ja metsätalous)
 - Suunnittelijoiden koulutus, rahoituksen ja toiminnan pitkäjänteisyys
 - Mallinuksissa ajantasainen tieto
- Vesienhallinta, ilmastonmuutos ja monimuotoisuushyötyjen huomioiminen samassa yhteydessä sekä tuotannon mahdollisuuksien paraneminen (win-win-win)
- YHTEISTYÖ
 - Maanomistajan/viljelijän osallistuminen hankesuunnittelusta lähtien; toimintamalleja eri maankäyttömuotojen (maa- ja metsätalous) yhteensovittamiseen
 - Viljelijää lähellä olevat toimijat (ProAgria, paikalliset oppilaitokset) viemään tutkimustietoa pureskeltuna käytäntöön, maastokäynnit, pellonpiennartilaisuudet
 - Yrityskontaktit tärkeitä
 - Riittävän pitkä seuranta hankkeille

Climate smart agriculture, Marjaana Suorsa

- Combining climate-change challenges and solutions with the other present challenges is important: lack of energy, demand of chemical fertilizers being threatened
 - An example: Animal production has new tools such as methane mitigation feed additive (3-NOP) - how to support adoption of these in the dairy production (so that the farmers would not need to cover the costs?)
- What (novel) expertise is needed?
 - Modelling! Climate modellers are desperately needed, lack also in the EU level
 - Modelling should be taken into account in education, e.g. modelling summer schools
- Working together should be promoted: Knowledge transfer and dissemination have a key role in climate actions
 - Sharing best practices - old farming methods, organic farming methods, new methods - combining these together and dissemination and popularization to the end users, i.e. farmers and advisors
 - Farmers need to be involved in RDI actions
 - Researchers involvement helps also researches, e.g. more practice oriented research ideas
 - Peer-to-peer learning and support among the farmers
 - Easy access channels dissemination products, such as podcasts

